

การพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์
ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา*

DEVELOPING DESIGN SKILLS WRITING ILLUSTRATIONS IN VISUAL
ARTS OF STUDENTS IN THE FIELD OF ART EDUCATION LOEI
RAJABHAT UNIVERSITY TO BE USED AS TEACHING MEDIA IN
EDUCATIONAL INSTITUTIONS

ภัทรพงษ์ ไชยเชษฐ์¹ และ อภิเดช โยชน์เย็น²

Pattarapong Chaiyached¹ and Apidech Yochyuean²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

¹⁻²Loei Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: pppeeeppp_ppp@hotmail.com

บทคัดย่อ

ภาพประกอบมีความสำคัญต่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของวิชาศิลปะซึ่งครูผู้สอนควรนำไปต่อยอดกับการพัฒนาการออกแบบเขียนภาพประกอบเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนวิชาศิลปะในโรงเรียนของแต่ละสาระเนื้อหานั้นๆ และในปัจจุบันนี้ นักศึกษายังขาดความเข้าใจในการออกแบบภาพประกอบเพื่อพัฒนาเป็นสื่อการสอนในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษานวัตกรรมเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการทดลองเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือ การออกแบบภาพประกอบของนักศึกษาที่จะออกฝึกสอน ให้เข้าใจกระบวนการออกแบบ และการสร้างสรรค์สื่อในการใช้สอน และมีความหลากหลายให้มากกว่าเดิม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา มี

* Received 12 September 2024; Revised 7 November 2024; Accepted 29 December 2024

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2/2560 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตามเกณฑ์มาตรฐาน $E_1/E_2 = 80/80$ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการออกแบบการเขียนภาพประกอบ ในงานทัศนศิลป์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเป้าหมายในการทดลองเพื่อหาคุณภาพของการพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายในการทดลองวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ และค่า T-test โดยสรุปผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบของนักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน (E_1) = 87.46 และมีค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 87 ซึ่งแสดงว่า ชุดแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 87.46 / 87.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ ของนักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (df= 29 ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับ 0.05)

คำสำคัญ: การพัฒนา, ทักษะ, ภาพประกอบ, ทัศนศิลป์

Abstract

Illustrations are important for the development of teaching media in art subjects, which teachers should build upon by developing illustration designs to be used as teaching media for each specific content area in schools. Currently, students still lack understanding in designing illustrations to develop teaching media in schools. Therefore, the researcher sees the importance of studying innovations related to media used in experiments to develop the skills

and craftsmanship of students who will be teaching, helping them understand the design process and the creation of teaching media, and to have more diversity than before.

Research on the Development of Illustration Design Skills in Visual Arts for Students of the Art Education Program at Loei Rajabhat University to be Used as Teaching Media in Educational Institutions. The objectives are: 1) To determine the effectiveness of the illustration design skills training program in visual arts for first-year students of the Art Education Program, academic year 2/2017, Loei Rajabhat University, according to the E/E standard = 80/80. 2) To compare the academic achievement of students before and after learning with the illustration design skills training program in visual arts. The target group for this research is the experimental group to determine the quality of the development of illustration design skills in visual arts for students of the Art Education Program at Loei Rajabhat University. The experimental group selected for this research is first-year students of the Art Education Program at Loei Rajabhat University, with a target group of 30 students from the Art Education Program, Faculty of Education, Loei Rajabhat University. The statistics used in the research are the mean and standard deviation. (S.D.) percentage values and dependent T-test values. In summary, the research findings indicate that

The analysis of the effectiveness of the illustration design skill training program for first-year students in the Art Education program at Loei Rajabhat University found that the learning efficiency (E1) was 87.46 and the outcome efficiency (E2) was 87. This indicates that the illustration design skill training program has an E1/E2 efficiency value of 87.46/87.00, which is higher than the established standard.

The analysis of the comparison of academic performance before and after learning, using the illustration design skill training of first-year students in

the Art Education program at Loei Rajabhat University, showed statistically significant results at the 0.05 level ($df = 29$, critical t value at the 0.05 level).

Keywords: Development, Skills, Illustrations, Visual Arts

บทนำ

ภาพประกอบมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์มายาวนานเป็นเครื่องบ่งชี้ถึง ศิลปวัฒนธรรม และมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์เกือบทุกด้าน เป็นเสมือนเทพบันทึก อดีต เป็นรากฐานของการสร้างงานอดีตสู่ปัจจุบัน เช่นการเขียนภาพประกอบผนังถ้ำ ตั้งแต่ ยุคสมัยหิน ประวัติศาสตร์ของอียิปต์ กรีก โรมัน และอีกหลายชาติ ที่มีเรื่องราวให้คนรุ่น หลังได้เรียนรู้จากภาพประกอบเหล่านั้น ดังนั้น ภาพประกอบคือตัวบอกคุณสมบัติ เล่าเรื่องสิ่ง ที่ต้องการชี้แนะ บอกเล่าให้รู้กระจ่าง เป็นสิ่งสำคัญโน้มน้าวให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกตอบสนอง ผู้สร้างภาพประกอบต้องเป็นผู้มีความสามารถรับรู้ความรู้สึก ความจำ ความคิด อันเป็น จินตนาการจากคำบอกเล่า หรือความรู้สึกที่มองไม่เห็นเป็นรูปธรรมให้เห็นได้ ดังนั้น ผู้สร้าง ภาพประกอบจึงนับว่ามีความสำคัญระดับหนึ่ง (วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ, 2544) ปัจจุบัน ภาพประกอบมีความสำคัญต่อการออกแบบโฆษณาและงานสิ่งพิมพ์ทุกชนิด การจัด องค์ประกอบของภาพและตัวอักษร จึงมีความหมาย ทั้งความงาม ความกลมกลืน และ จิตวิทยาการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญด้วย ระหว่างภาพประกอบกับตัวอักษรที่บรรยาย ในทางออกแบนั้น สิ่งใดให้ความรู้สึก ความรู้ ความเข้าใจได้ดีกว่า

ภาพประกอบ เป็นหัวใจหนังสือและงานโฆษณาทุกประเภท เพราะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้อ่าน และผู้บริโภคเกิดความสนใจและเข้าใจเรื่องราว และถ้อยคำที่บรรยายในเรื่องและจุดขายของ สินค้าได้รวดเร็ว ภาพประกอบทำให้ผู้อ่าน ผู้ดู เกิดจินตนาการ กระตุ้นให้ตื่นตัว เพราะ ภาพประกอบสามารถอธิบายความคิดและเรื่องราวได้ดี คุณสมบัติของภาพประกอบ คือต้อง เป็นภาพที่ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหว ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง และใช้อธิบายเรื่องหรืองานโฆษณาได้อย่างชัดเจน (จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง, 2543 : 3)

ในปัจจุบันนี้ ในรายวิชาภาพประกอบสำหรับครู หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นวิชาที่ว่าด้วยการออกแบบ เขียนภาพประกอบเพื่อการนำไปต่อ ยอดกับการพัฒนาการออกแบบเขียนภาพ สื่อการสอน รวมทั้งการเขียนภาพประกอบในการ

นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ภาพประกอบประเภทป้าย ภาพประกอบประเภทนิทาน ภาพประกอบประเภทการณรงค์ เป็นต้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การที่นักศึกษาได้ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ยังขาดเรื่องแนวคิด การออกแบบ การสร้างสื่อการสอนในชั้นเรียน โดยยังไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการสร้างสรรค์และการแบ่งประเภทของสื่อในการใช้สอนและการนำไปใช้ รวมทั้งการเข้าใจกระบวนการคิดและการออกแบบพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษานวัตกรรมเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการทดลองเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือ การออกแบบภาพประกอบของนักศึกษาที่จะออกฝึกสอน ให้เข้าใจกระบวนการออกแบบ และการสร้างสรรค์สื่อในการใช้สอน และมีความหลากหลายให้มากกว่าเดิมเพื่อแก้ปัญหาที่นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษายังขาดในเรื่องแนวคิดการพัฒนาทางด้านการออกแบบเขียนภาพประกอบในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และยังสามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ สามารถเป็นกรอบแนวคิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2/2560 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ตามเกณฑ์มาตรฐาน $E_1 / E_2 = 80/80$
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการออกแบบการเขียนภาพประกอบ ในงานทัศนศิลป์

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องการพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ปวีณา ศรีวิวัฒน์ อุดมศักดิ์ สาริบุตร และจตุรงค์เลาหะเพ็ญศรีได้ศึกษาทำการวิจัย ศึกษาและออกแบบหนังสือนิทานภาพประกอบการเรียนรู้คุณธรรม
2. ณัฐพล สนามทอง ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง โครงการออกแบบภาพประกอบกราฟิก ฝีมือไทย 9 ชนิด เพื่อส่งเสริมการขาย ร้าน ดาร์คไลต์
3. ณัฐกุล อรุณศิริเพ็ชร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การออกแบบภาพประกอบนิทานเรื่อง เรื่องของต้นข้าว สำหรับเด็กอายุ 10-12 ปี
4. อันธิชา วิรมย์รัตน ได้ทำวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาหนังสือกึ่งของเล่นเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางความคิดทางการสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ช่วงอายุ 4-5 ปี
5. เบญจมาศ แสงโยมณี ได้ทำงานวิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาการของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ 3 - 5 ปี ที่ขณะการประกวดตั้งแต่ พ.ศ.2515 - พ.ศ. 2548. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
6. ปวีณา ศรีวิวัฒน์ อุดมศักดิ์ สาริบุตร และจตุรงค์เลาหะเพ็ญศรี ได้ทำวิจัยเรื่อง ออกแบบหนังสือนิทานภาพประกอบการเรียนรู้คุณธรรม เพื่อประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพหนังสือนิทานภาพประกอบการ เรียนรู้คุณธรรม เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้คุณธรรมก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานภาพประกอบ และหาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือนิทานภาพประกอบ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 81 คน
7. ภาควงภูมิ วรรณภา ศึกษางานวิจัยเรื่องการบูรณาการภาษาภาพกับลายลักษณ์อักษร ใน จิตรกรรมฝาผนังวัดถิ่นอีสาน
8. อัญชลีพิเชษฐพันธ์ ศึกษางานวิจัยเรื่อง การสื่อความหมายของภาพและภาวะ หลังสมัยใหม่ในงานโฆษณาทางสิ่งพิมพ์ไทย
9. วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือนิทานภาพประกอบเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การทดลองเพื่อหาคุณภาพของการพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายในการทดลองวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยโดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามเพื่อสำรวจนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการออกแบบเขียนภาพประกอบ
2. การสร้างสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาพประกอบของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา เพื่อสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสื่อในสถานศึกษา
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

การสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการออกแบบเขียนภาพประกอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์ที่สอนศิลปะเพื่อนำมาประกอบกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อของการออกแบบเขียนภาพประกอบ
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการสอนศิลปะโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ โดยมี 4 ตัวเลือก ได้แก่ แบบฝึกทักษะ ชุดที่1 การออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทภาพวาดสร้างสรรค์สื่อการสอน, แบบฝึกทักษะ ชุดที่2 การออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทโฆษณา, แบบฝึกทักษะ ชุดที่3 การ

ออกแบบเขียนภาพประกอบประเภท การรณรงค์, แบบฝึกทักษะ ชุดที่4 การออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทนิทาน ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำราแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อความถูกต้องและเหมาะสมแล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. การสร้างแบบฝึกทักษะในการพัฒนาการออกแบบเขียนภาพประกอบ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารตำราเพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการชุดแบบฝึกทักษะ

3.2 กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนต่างๆในแผน เช่น ชื่อชุดแบบฝึกทักษะ

วัตถุประสงค์กิจกรรม การประเมินสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

3.3 สร้างเป็นชุดแบบฝึกทักษะ โดยแบ่งเป็นชุดแบบฝึกทักษะดังนี้

1) แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทภาพวาดสร้างสรรค์

2) แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทโฆษณา

3) แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทการรณรงค์

4) แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบประเภทนิทาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ ดังนี้

1) สถิติพื้นฐาน ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน คือ สูตรการหาค่า E_1/E_2 และค่า T-test

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการหาค่าต่างๆของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.3 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6 หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ($E_1/E_2 = 80/80$)

2.7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังเรียน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด

2.8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนผลการทดสอบหลังเรียนกับคะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน โดยใช้ t-test

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน (E_1) = 87.46 และมีค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 87 ซึ่งแสดงว่า ชุดแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 87.46 / 87.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($df = 29$ ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับ 0.05)

อภิปรายผล

จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) ผลจากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อนำมาออกแบบและพัฒนาหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะในการทดลองใช้ในระหว่างเรียน พบว่า ประสิทธิภาพระหว่างเรียน (E_1) = 87.46 และมีค่าประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 87 ซึ่งแสดงว่า

ชุดแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ มีค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 87.46 / 87.00$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ชุดแบบฝึกทักษะการออกแบบการเขียนภาพประกอบในรูปแบบต่างๆ สามารถช่วยให้กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความคิดใหม่ การใช้จินตนาการ ความสนุกกับการเรียน การตื่นตัว ทำให้ได้รูปแบบการสร้างงานที่แตกต่างกันออกไป สามารถนำไปพัฒนาออกแบบสื่อการสอนในสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย จากการใช้สื่อในการพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ที่ได้การออกแบบสื่อการสอนในแต่ละรูปแบบ นักศึกษามีความคิดและมั่นใจในการกล้าที่จะออกแบบตามหลักการออกแบบที่เรียนมา สามารถนำไปบูรณาการกับหลายวิชาได้เป็นอย่างดี โดยเข้าใจหลักการจัดภาพ องค์ประกอบศิลป์ และสร้างจุดเด่นของงาน ทำให้ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาจากสื่อการสอนมีความชอบตามอารมณ์ความรู้สึก กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนมากยิ่งขึ้น

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ ของนักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (df= 29 ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับ 0.05) ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบในงานทัศนศิลป์ ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบภาพวาดในแต่ละประเภท และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การประยุกต์ หรือบูรณาการพัฒนาการทำสื่อการสอนวิชาศิลปะได้ดีโดยมีความเข้าใจกระบวนการ แนวคิด และเทคนิคการสร้างสรรคสื่อสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสื่อการสอนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี สามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนในรายวิชาศิลปะของแต่ละระดับชั้นได้ดี เนื่องจากนักศึกษามีกระบวนการคิดและวิธีการออกแบบเพื่อพัฒนาสื่อการสอนในรายวิชาศิลปะได้อย่างเป็นระบบและเข้าใจ เช่น รายวิชาทฤษฎีสี ก็สามารถนำหลักการออกแบบไปพัฒนาสื่อในการสอนเช่น ทำวงจรัสสี ทำภาพประกอบเรื่องราว เป็นต้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลในการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วให้สร้างสรรค์

ออกแบบมาเป็นภาพวาดระบายสีที่ใช้สื่อการเรียนการสอน โดยได้มีการพัฒนาเปรียบเทียบได้ว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยรูปแบบการใช้สื่อที่แตกต่างกัน โดยสรุปดังนี้

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ ของนักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า มีค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้และการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกแบบเขียนภาพประกอบ ของนักศึกษาชั้นปีที่1 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($df=29$ ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับ 0.05)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่า การนำความรู้เรื่องการออกแบบมาพัฒนาให้นักศึกษาเกิดกระบวนการรับรู้การสร้างสรรค์การออกแบบจนสามารถพัฒนาสร้างสื่อการสอนในการจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการทำวิจัยโดยมีการศึกษา สำนวณ และผ่านการตรวจเครื่องมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อความถูกต้อง และให้ได้มาตรฐานจึงสามารถนำมาสร้างชุดแบบฝึกทักษะมาประยุกต์ใช้ในการสอนที่หลากหลายรูปแบบ นักศึกษาสามารถนำมาพัฒนาสื่อการสอนได้ให้กับนักเรียนในช่วงที่กำลังฝึกสอนในสถานศึกษา รวมทั้งมีประโยชน์ต่อการสอนศิลปะ เพราะนักเรียนจะได้รับสื่อการสอนจากภาพประกอบที่มีจุดเด่นและสร้างความเข้าใจในอนาคตได้

กระบวนการพัฒนาเครื่องมือในการสร้างแบบฝึกทักษะทางดานการออกแบบเขียนภาพประกอบและหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถนำมาพัฒนาสื่อการสอนให้นักเรียนที่เรียนศิลปะในระหว่างฝึกสอน หรือในอนาคตได้ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น จินตนาการ สัญลักษณ์ ภาษา การใช้ท่าทาง ความคิด สมาธิ เป็นต้น ดังนั้น นักศึกษาหรือครูสามารถนำมาประยุกต์เป็นสื่อ เป็นแผนการจัดประสบการณ์ทางด้านการออกแบบในงานศิลปะได้หลายรูปแบบ โดย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ก่อนจะทำแบบฝึกทักษะ หรือ สื่อการสอนศิลปะครูต้องศึกษาหลักการและ ทฤษฎีการออกแบบให้เข้าใจที่สามารถนำมาสอนและสามารถสร้างสื่อที่เหมาะสมกับวัยให้มากที่สุด

2) ในการใช้ชุดแบบฝึกทักษะ ครูต้องเน้นสื่อและพยายามทำความเข้าใจกับ นักเรียนให้มากเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นภาพวาดประกอบที่เกิดจาก จินตนาการของนักเรียนและความคิดของนักเรียนได้ รวมทั้งระยะเวลาในการฝึกได้อย่าง เหมาะสม

3) ครูผู้สอนสามารถศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะรูปแบบและ กระบวนการที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) ผู้สอนต้องวิเคราะห์ประเมินการ และสามารถจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยจากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการออกแบบเขียน ภาพประกอบในงานทัศนศิลป์ ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อ ใช้เป็นสื่อการสอนในสถานศึกษา ในการพัฒนานักศึกษาที่จะออกแบบในการทำภาพประกอบ สื่อการสอน โดยมีปัจจัยหลักคือ เมื่อนักศึกษาเรียนรู้การออกแบบเขียนภาพประกอบในแต่ละ ประเภทเข้าใจแล้ว นักศึกษาต้องนำทักษะที่ได้จากการออกแบบมาพัฒนาสื่อการสอน หรือนำมาประยุกต์ใช้สื่อการสอนได้ และสื่อการสอนที่พัฒนาต้องให้สอดคล้องกับวิชา กับหน่วยการ เรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นวัยในการเรียนศิลปะสามารถต่อยอดในการทำวิจัยได้

2) ในการออกแบบเขียนภาพประกอบนักศึกษามีความเข้าใจเรื่อง องค์ประกอบ ทฤษฎีการออกแบบ ประเภทของงานออกแบบ รวมทั้งขั้นตอนในการออกแบบ เพื่อที่จะนำมาออกแบบสร้างสรรค์ผลงานให้มีความเข้าใจและถูกต้องตามหลักการและมี ประสิทธิภาพต่อการนำมาพัฒนาสร้างนวัตกรรมใหม่ๆได้

3) ในการสร้างสรรค์งานศิลปะอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบหรือการ สร้างสรรค์ผลงานมีความพร้อมในการสร้างสรรค์งาน เพราะการเรียนศิลปะถ้าขาดเครื่องมือ

อุปกรณ์จะทำให้การฝึกทักษะขาดความพร้อมและแม่นยำในการฝึกปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นสามารถนำมาวางแผนออกแบบสื่อการสอนที่หลากหลายได้

4) การออกแบบไม่ว่าจะเป็น 2 มิติ และ 3 มิติ สามารถเรียนรู้เพื่อบูรณาการ กับศาสตร์ทางด้านอื่นๆได้ เพราะศิลปะการออกแบบเป็นศาสตร์แห่งการรับรู้ทางด้านสุนทรียะ และสามารถแก้ปัญหาให้เกิดเป็นกิจกรรมในการเรียนการสอนที่สามารถเสริมสร้างบรรยากาศ ในการเรียนได้

5) ภาพประกอบมีหลายประเภทไม่ว่าจะเป็นการวาดเขียน การวาดภาพ ระบายสี การถ่ายภาพ การพิมพ์ภาพ การสกรีน เป็นต้น ซึ่งทุกๆประเภทสามารถเลือกที่จะใช้ ในการนำมาพัฒนาการออกแบบในการจัดการเรียนการสอน หรือสร้างสรรค์ได้หลากหลาย ตามความเหมาะสมของวัยหรือระดับชั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้มีแนวคิดในการออกแบบได้อย่างหลากหลาย

6) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป สามารถทำวิจัยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ซึ่งอาจจะเปลี่ยนรูปแบบของประเภทในการออกแบบหรือเลือกกรณีศึกษางานออกแบบ ประเภทอื่นๆนำมาพัฒนาวิจัยโดยคิดชุดแบบฝึกใหม่ๆให้สอดคล้องกับกิจกรรม หรือระดับของ กลุ่มเป้าหมาย ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กมล เวียสุวรรณ. (2539). และนิตยา เวียสุวรรณ : แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: คอมแพคท์พริ้นท์.

ไพจิตร ทองพันธ์. (2545). การสร้างบทเรียนโปรแกรม วิชาศิลปศึกษา เรื่ององค์ประกอบศิลป์.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ไทยโรจน์ พวงมณี.(2555). แนวคิดและทฤษฎีสำหรับนักออกแบบ. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เลย.

_____. (2555). ศิลปะและการออกแบบวิจักษณ์. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง. (2543). การเขียนภาพประกอบ. กรุงเทพมหานคร: คอมแพคท์พริ้นท์.

ฉัตรชัย อรรถปักษ์. (2524). องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2532). ประสิทธิภาพของชุดการสอน : กรุงเทพมหานคร.

ประเสริฐ พิษยะสุนทร. (2555). ศิลปะและการออกแบบเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์สมัยจำกัด .

ประสพ ลีเหม็ดภัย. (2541). ทฤษฎีวาดเขียน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์ .

สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ. (2554). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช.

วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์. (2524). ความเข้าใจในศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.